

Notat til TMU om proportionalitet

Proportionalitetsprincippet

Proportionalitetsprincippet er en ikke-lovbestemt retsgrundsætning, som den offentlige administration, herunder kommunerne, skal overholde, når der udøves myndighed. Heraf følger, at en offentlig myndigheds restriktioner, krav og bebyrdende afgørelser overfor borgere og virksomheder skal stå i rimeligt forhold til det, som myndigheden vil opnå, ligesom myndigheden til enhver tid skal anvende den mindst indgribende foranstaltning hertil.

Advokatfirmaet HORTEN har formuleret det således:

”Proportionalitetsprincippet indebærer, at kommunen ikke må gå videre end det som er nødvendigt for at opnå det ønskede resultat. For udledning til overfladevand er det ønskede resultat at vandplaner (og andre beslutninger om rent vandmiljø, fx badevandskvalitet) kan overholdes” [Udledning af regnvand og skybrudsvand – Rammerne for regulering af tilladelser til udledning af regnvand, Horten J. nr. 176866, 15. december 2017].

I den konkrete sag om tilladelse til udledning af spildevand i Øresund er det Øresund som vandområde, der skal vurderes i forhold til, hvad man vil opnå miljømæssigt. Der er her to vigtige forhold som gør sig gældende:

Det første og mest omfattende er at leve op til statens krav for Øresund som vandområde. Kravene er fastlagt i vandområdeplanerne og der er tilknyttet en lang række miljøkvalitetskrav og metoder til at vurdere dette.

Det andet er at sikre kommunens egne krav til badevandskvaliteten fastlagt i kommunens spildevandsplan.

Med henblik på at sikre overholdelse af bl.a. disse krav, fastsætter kommunen vilkår i udledningstilladelser.

Vilkårene skal overholde proportionalitetsprincippet. Dette kommer bl.a. til udtryk i Miljøstyrelsens spildevandsvejledning (nr. 28, juni 2018), hvor det på side 77 anføres følgende:

”Se i øvrigt Vestre Landsrets dom af 18. februar 2016 om vilkår om beplantede forsinkelsesbassiner i en udledningstilladelse. Retten fandt, at kommunalbestyrelsen ikke havde foretaget en konkret vurdering af, om direkte afledning af spildevandet fra ejendommenes tage indebar en sådan reel risiko for påvirkning af vandløbene, at der var grundlag for at stille krav om beplantede forsinkelsesbassiner med meget betydelige

17. november 2020

Sagsnummer
2017-0015240

Dokumentnummer
2017-0015240-284

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Vand og VVM
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

ekstraomkostninger til følge. Retten fandt således, at der ikke var foretaget den nødvendige risikovurdering i forhold til proportionalitetsprincippet....”

Proportionalitet for udledningstilladelser til renseanlæggene

Forvaltningen har vurderet på baggrund af modelberegninger, at de samlede udledninger fra renseanlæggene ikke er i konflikt med kravene om badevandskvalitet.

I forhold til Statens krav om vandkvalitet. accepteres, at der er et område omkring udledningpunkterne, hvor der kan ske en påvirkning af vandområdet, der kan overskride miljøkvalitetskravene, jf. § 8 i bekendtgørelse nr. 1433/2017. Et sådant område kaldes en ”blandingszone”. Kommunen bestemmer, hvor stor denne blandingszone må være, men staten har udsendt vejledninger herom.

Inden man i en udledningstilladelse tillader en blandingszone og specielt, hvis den er større end det staten har vejledt om, er det vigtigt at vurdere, om der med alternative eller supplerende teknologier kan sikres en mindre blandingszone. Desuden er det vigtigt, at den ansvarlige for udledningen sikrer, at blandingszonen nedbringes over tid.

I den konkrete sag er den nuværende blandingszone omkring udledningerne fra renseanlæggene for nogle stoffer større end det staten har vejledt om. Ved udbygningen af renseanlæggene reduceres blandingszonernes størrelse, men det forventes ikke at blandingszoner for alle stoffer kan reduceres i en sådan grad, at alle blandingszoner er mindre end det, staten har vejledt om.

Teknik- og Miljøforvaltningen har derfor krævet, at BIOFOS har gennemført en meget omfattende undersøgelse af hvilke renseteknologier, der potentielt kunne være relevante at inddrage i deres udbygningsplan for at nedbringe blandingszonernes størrelse yderligere. Teknik- og Miljøforvaltningen har været med til at beskrive, hvilke oplysninger, der skulle indgå i BIOFOS’ beskrivelse af forskellige renseteknologier, og forvaltningen har i forbindelse med udledningstilladelsen stillet supplerende spørgsmål for at afdække, om nogle af de teknologier, som blev beskrevet, kunne være relevante at inddrage med henblik på regulering af udledningerne.

Vurdering af muligheden for etablering af bassiner

For at nedsætte mængden af bypass, har der især været fokus på muligheden for at etablere et stort bassin til forsinkelse af de store regnvandsopblandede spildevandsmængder, som overstiger renseanlæggenes kapacitet. Et bassin vil kunne reducere bypass

yderligere og på samme tid reducere blandingszonerne for de stoffer, som i højere grad findes i bypass end i rensset spildevand.

Det er muligt at reducere bypassmængden med yderligere ca. 30 %, hvis kommunen kræver, at BIOFOS etablerer endnu et bassin ved indløbet til renseanlæggene. Dette bassin vil have til funktion at tilbageholde en del af det vand, der ellers vil blive udledt som bypass. Denne løsning vil koste ca. 1,2 mia. kr. Etableringen af et bassin vil kun i begrænset omfang mindske blandingszonerne og påvirkningen med nogle af de miljøskadelige stoffer. Etablering af et bassin vil ikke reducere blandingszone, der skyldes rensset spildevand og kun i mindre grad reducere blandingszoner, der skyldes bypass.

Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer på denne baggrund, at den økonomiske investering ved etablering af et bassin i den beskrevne størrelsesorden på de to renseanlæg, ikke står mål med miljøgevinsten, dvs. ikke er proportional, jf. herved også den ovenfor nævnte landsretsdom i Miljøstyrelsens spildevandsvejledning.

Den samlede vurdering af proportionalitet

Teknik- og Miljøforvaltningen har på baggrund af de 19 tilknyttede vilkår til hvert renseanlæg, og den konkrete anvendelse af teknologi i udbygningsplanen vurderet, at udledningerne overholder proportionale krav til miljøpåvirkningen.

Udbygningen og renseanlæggene lever op til princippet om BAT (bedst tilgængelig teknologi). Forvaltningen vurderer således, at det ikke vil være proportionalt at stille krav i udledningstilladelserne om en mere omfattende udbygning på nuværende tidspunkt.

Se mere om vurderingen af forskellige renseteknikker i tilladelsesernes afsnit 7.7 om BAT.